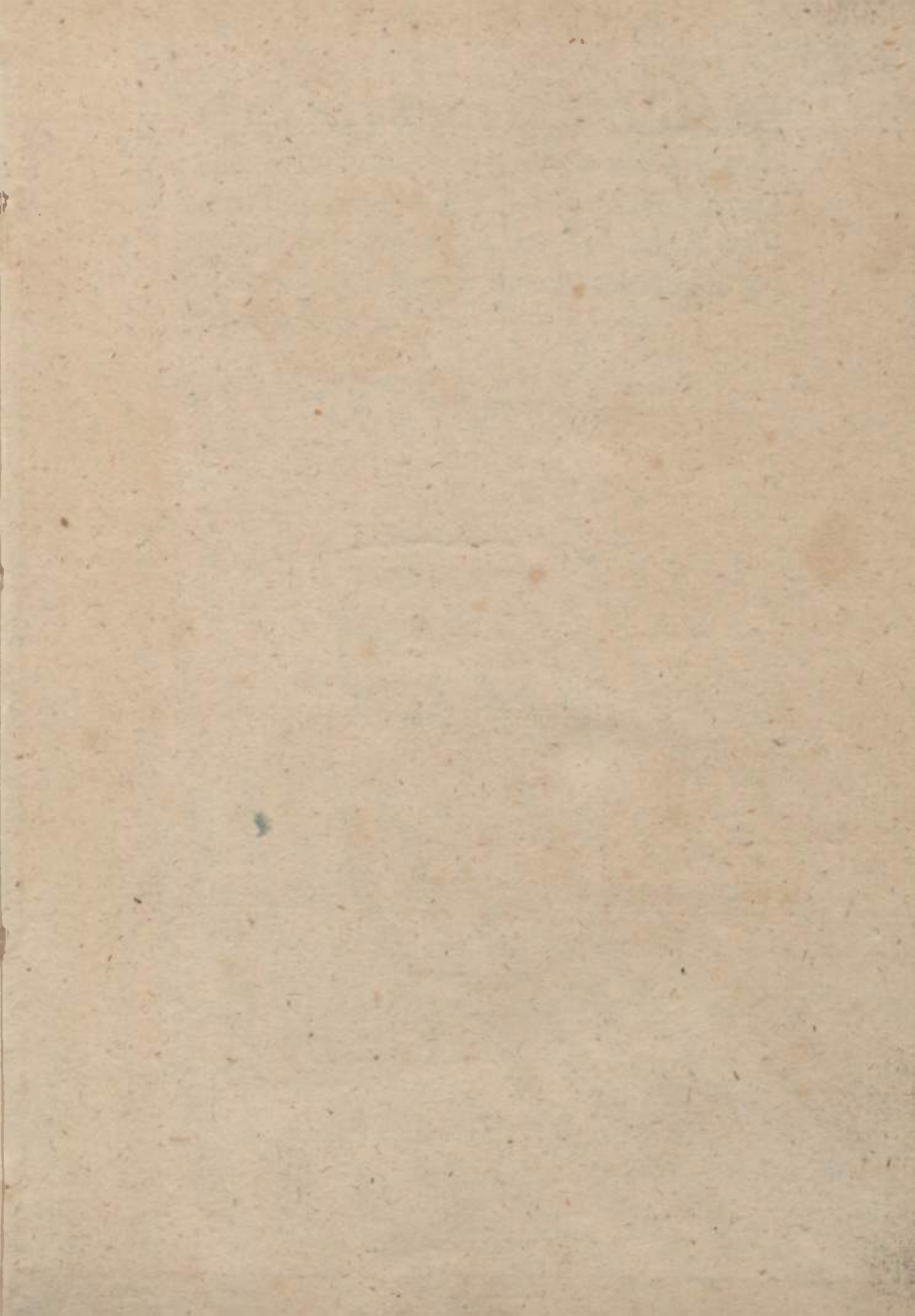

A 5709.

My. 3585 ← St. 274

St. 275

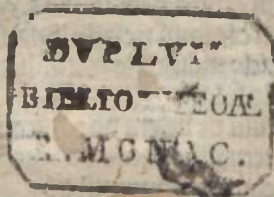
St. 276

P. 729/54/9

0.

Celeberrimi viri domini
petri artii et medicinarum doctoris Craco
yensis Coputus Ecclesiasticus & Astrono
micus vniuersis Scholasticis & viris eccle
siasticis non minus vtilis q̄z necessarius In
cipit feliciter

Monasterij Scheyjn

Prologus in computum Ecclesiasticum

Tanta diligentie cura olim fuerit studentibus ac clericis de obseruatione festorum mobilium. septuagesime. vicę et quadragésime. pasche. rogationum. haud non cicloꝝ et alioꝝ de quibus prius determinabit tractat⁹. nris autē repletantibus⁹ quibus plurima studia librę eē creduntur. fabularum ac tamē uōnulla spem parabunt. Alia cōmētatōes vanas Ita ut etiā illud fere oibus cōmune sit studētibus? In ecclesiasticis sō cōputatiōibus nullus quippe aut ferme pauci docti inueniuntur. In tēpore ut clericis aut ipis studentibus de hijs aliquā ppositis a villano siue hoie rustico oim librę pentitus ignaro quāstionibus? Et quāda hanc ignari existentes. alij mēdatio ignauia tegunt. alij pfusi. alij perfusi rubore abscedunt Ut si quis doctus in hijs euadat sequētia in unū iamā facilius quo fieri potuit pportata Quedā et nouo reformata et calculata sūt. ut et mō quis infra scripta capitula inspicies obseruatōes festorum mobilium non nulla quoque astronomicalium pulcherrimorum dictorum faciliē accipiet noticiā Ad que sita sō responsionem artificialem immo et veram habebit.

Erit igitur Primum capitulum de ciclo lunari siue aureo numero

Secundum de ciclo indictionis siue indictionis

Tercium de ciclo solari

Quartum capitulum de littera dominicali.

Quintum de intervallo

Sextum. de diebus concurrentibus

Septimum de festis mobilibus

Octauum capitulum de forma celi et ordine sperarum

Nonum de quattuor elementis

Decimum capitulum de situ et positura motuque firmamenti atque de equinoctiis et solsticijs

Undecimum de aspectibus planetarum et eclipsibus solis et lune

Duodecimum de motu solis

Terciumdecimum de motu lune

Quartumdecimum de coniunctione et oppositiōe solis et lune

Quintumdecimum de nominibus mensium

Septimumdecimum de calendis nonis et idibus

Septimumdecimum capitulum de inceptionibus temporum anni

Ultimum capitulum de ieiunijs quattuor temporum ipsius anni.

Adbuc sup additur unum capitulum de aduentu domini.

Capitulū. i. de ciclo lunari

*Monasterij
Scherjrn.*

Ille quadringenos ab anno den: salutis
His annis vnū cū octuagintaq; lunges
Sic numerus residens ciclum māi festat
Decem cū nouem sup hos annu creuerint

Hos tollens ab hęc reliquū pro ciclo tencto

C Pro declaratione hui⁹ subtrabe 1481 ānos ab āno xpī tibi
pposito Et qd nūerus supiu erit aureū onder tibi nūez. Uel
sic 2 facilius Annos ptraiens dictos silētor nūerari icipias
ab octuagita duob⁹ iclusiuē i digit⁹ tuis vsq; ad ānū tibi ppo
sitū 2 quot vnitates ex tali nūeratōe puenerint aureū nūez li
ue ciclū lunare tibi demrabit. Circa qd vnū nota cū supradī
cti āni vltra decē 2 nouē excrenerit deponē 19 quonēa poter⁹
Et illud residuū aureū nūez siue ciclū lunarem tibi indicabit
Et ideo deponuntur 19 anni. quia cyclus lunaris siue aureus
numerus vltra 19 annos se non extendit

Capitulum Secundū de ciclo Indictionis

Ciclū tu qui scire cupis sic indictionis

Decla
ratō te
xtus.

Ville quadrin 2 octuagin duos si demas annos

Residuus numerus cyclus erit indictionis

Sub
trabe
ab ann

Cum excrecant quindē. tollas. reliquū retinēdo

no tibi pposito 1482 ānos 2 nūerus remanēs p⁹ illā subtrac
onē tibi ciclū inditōis ondet. Uel alio mō hos ānos omitte 2
incipē nūerare ab octuagita duob⁹ exclusiue vsq; ad annū tibi
ppositū 2 quot vnitates ad annū ppositū nūeraueris tot sū
cicli inditōis Et cū talis nūerus vltra 15 vnitates ex crecens
tiā habuerit 15 etiā ab hęc tollens quotiens poteris residuū cl
clus inditionis erit

C Itē romani rēpus inditōis inuenerūt cū cīm romani dñs
bantur tot i mundo triplex genus temporis ad triplicem tri
butozum statuerunt solutionem Et hec solutio complebarur
in 15 annis. In primis enim quinq; annis aurum dederunt
tributū ppter rei publice utilitatem Sunt tamen alij di: cni

tes argentū fuisse datum ipsiſ romanis ⁊ nō aurum In aliſ
 quinq; annis dederūt ea hoc eſt cuprū. vt ſc3 ſuis dñs ydola
 facerent. viris claris bello ⁊ doctis ſtatuas et ymagines fabri
 carūt. Jr: vltimis ꝑo quinq; annis ferrū dederūt vt arma et
 machinas bellicas ad patrie deſenſionem facerent

Capitulum tertium de Ciclo ſolari

Mille demas quadrin et quinq; ſeptuaginta

Quodq; ſuperfuerit ſolis cīdum retineto

Octo vigin ſic ānumerando ſi ſuperabſ

Tolle quater ſeptē. teneas quod accidit vltra

Deda
 ratio
 textus
 Sub
 trabe
 ab ano

no xpi tibi ꝑpoſito. vic3 14 75 ſubtrabe de illis 14 75 annos ⁊
 qđ remāſerit poſt ſubtractionē ē cīdus ſolaris ¶ Vel ſic nulo
 lā agas numeratōem cū annis ꝑnotatis ſ3 ſimpliciter nūera
 76 vſq; ad annū tibi ꝑpoſitū ⁊ quot vnitates excreuerint ſiue
 reſultauerint cīdū ſolarē tibi indicabūt ¶ Et ſi ex tali ſubtra
 ctione vltra 28 vnitates quotiēs poteris abſq; reliquū ꝑ cī
 clo ſolari teneto ¶ Item cīdus ſolaris eſt ſpaciū 28 annoꝝ
 in quo ꝑcurrunt oēs littere dñicales que nūq; ꝑnt redire niſi
 poſt 28 annos Quasi diceret ſi aliqua littera eſt lrā dñicalis
 in aliquo āno biſextili vel poſt biſextilē annū tūc iſta lrā in ta
 li ordine ⁊ mō nō ꝑt eē lrā dñicalis niſi poſt 28 annos.

Capitulum quartum de littera dominicali

Unum prebet g. f. duo e. tria d. quattuor c.

Quinq; dabit b. a. ſex g. ſeptem f. octo dabit e.

Nonem dat d. c. decem b. vndec a. g. duodena

Tredecim f. quattuordecim d. quind. c. ſedecim b

A g. ſeptemdecim. d. c. eoc. f. nodedim e. d. quoq; vigin

Vigin vnū c. b. viginq; duos. 23 g. 24 f.

Viginquin e. d. vigin ſex c. viginſeptem b. 28 a

Deda
 ratio.
 quicū
 q; ſcīue
 rit cī
 cluz ſo
 laremī
 de fac
 li litte
 raz do
 micalē

inueniet iuxta ꝑſus ꝑſcriptos. qz quilibet ꝑſus circa eius inici
 denotat annū biſextilem Prima em lrā anni biſextilis ad ſeꝝ

De intervallo

stum Petri durat Altera totū annum reuoluit

C Motus ergo clare in p̄sibus nūerus ⁊ que littere sub eo or-
dinantur Haz ḡ sub vno. e sub duobus. d sub tribus. ⁊ sic de
inceps sc̄m tenorem versuum

C Item l̄ra d̄n̄icalis est l̄ra. p̄ quā cognoscit siue discernit q̄s
dies sit dies dominicus vel ferialis Et dicuntur l̄re d̄n̄icales
non ab hoc q̄ quilibet illarū in vno anno sit littera dominica
lis. Sed quilibet successiue potest esse littera dominicalis

C Item Annus est duplex. sc̄z cōis ⁊ bisferilis Annus cōis
est qui cōtinet tricentos ⁊ sexaginta quinq̄ dies ⁊ sex horas.
q̄ sol circuit totū zodiacū in vno anno p̄ tot dies Sz annus
bisferalis est qui cōtinet tricentos ⁊ sexaginta sex dies qui colliguntur
ex motu solis cuz sol mouetur in tricentis ⁊ sexaginta
quinq̄ diebus ⁊ sex horis. que sex hore collecte i quattuor an-
nis faciunt 24 horas hoc est vnum diem naturalem qui 24
horas in se habet

Capitulum quintum de intervallo

1	2	3	4	5	Sic aure⁹ nume rus et tendit se ad 19 sic i bz̄s p̄ sibus Decē ⁊ nouē notan tur du cōdes Et v̄ na q̄
Elephas. a terra. festinat. bubalus. extra					
6	7	8	9	10	
Elericus. facete. decipitur. gaudēs. crebre					
11	12	13	14	15	
Articulū. degener. gamam. excellit. aduicer					
16	17	18	19		
Doceo. barbarū. egomet. considero nullum					
Littere intervallo notant hee septimanarum					
Si feria litteram primā precesserit verbi					
Debdomadio vna dicitis super additur illis					
Quum sequitur littera tu sis contentus in illis					
Aut ea cum fuerit numerū tunc haad variable					
uis aureo nūero accommodatur Prima videlicet elephas dat					
vnitatem Secda vicz a terra bz̄ dualitate ⁊ c̄					

Presato igit̄ aureo nūero. tūc aspiciat̄ dco sibi cor̄spōdēs
q̄ quot talis dco l̄ras habuerit tot̄ septimanas signat̄ intervallo

De diebus concurrentibus

Et hoc est verum si prima littera eiusdem decem litterarum dominicalium fuerit melior
que una ex his litteris que eandem sequuntur in ordine feriarum. Si autem
una ex precedentibus fuerit. tunc predicta septimanis una hebdoma
da numeretur. **Gratum exempli** Si unum fuerit aureus numerus tunc ele
phas sibi correspondet. Et ipsa eadem decem litterarum in se primum que sep
tem hebdomadas interualli manifestat. et si hec littera e que est prima
littera huiusdem decem litterarum vel si que sequentes littera dominicalis fuerit. Si
autem a b c d que sunt precedentibus litteris e in ordine alphabeti littera dominicalis fu
erit dicitur septimanis unam coadiungere sic octo erunt septimane.

Capitulum sextum de currentibus

Unum b. c. duos. d. concurrentes dabit tres.

E. quattuor. dat. f. quinque. g. sex. dat. a. vero nihil

In bisextili concurrente prima notabit

Secunda hebdomada interualli manifestat

Summes tamen nomen a posteriori anno quam a fide omnia sunt denomi
nanda. Sunt etiam et due huius partes videlicet concurrentes et septima
ne Concurrentes quidem sunt dies superflui ultra septimanas. et sunt
dies ante precedentis. dies a natali saluatoris usque ad dominicam pri
mam que sequitur. Et si a dominicalis littera fuerit. concurrentes dies nullus celebrat
sed integre septimane. Si b dies unus. si c. duo. si d. tres. et sic deinceps.
Hebdomade autem alie sunt partes precedentibus et sequentes anni.
Hoc est a dominica que sequitur natiuitatem domini usque ad dominicam. Esto mihi
¶ In anno autem bisextili duplex est modus querendi interuallum. Per
primam enim litteram dicuntur concurrentes investigant. Per secundam
vero litteram septimane venantur

Capitulum septimum de festis mobilibus

Hebdomadis interualli tu demere binas

Sic fit dominica tibi septuagesima nota

Addas huius unam sic fit quadragesima certa

Et quadragesime cum pascha petis celebrare

Ab azimo quinque hebdomadis fit rogationum

Huius demum binas addas spiritum cole sanctum

Quod in
terual
lu duor
orum
annorum
ps est

Cum
tu quinquag
es se
pta mo
bilis si
septua
gesima
quadrages
ima

De forma et figura celi

Pascha, rogationes et penthecoste inuenire cupis. Pre supposito numero primo septimana et interuallu ab his duas de me hebdomadas et ipsa dnica tibi septuagesima demonstrabit. Si aut quadragesimam habere cupis illis septimanis interualli una hebdomadam aduige in ipsa dominica quadragesimam nocebit. Sex septianas dabis quadragesime. cum pascha debet celebrari. In quinta septimana post festum pasche dies rogationu pagunt. Et post in quidena penthecoste celebrat.

Capitulum octauum de forma celi

Spherica nobilior ex mathematica sumpta est

Figura. huic similem assumit sibi mundus

Ut a quacumque fluxum parte producat equalem

Binas precipue mundus sumpsit regiones

Distinguit etiam corruptibilem ab eterno

Ecce quod pulchre in corruptibilem speris ornat

Suprema Imperium fixe sedem tenet

Arripit et nona alias cursuque vniformi

Celum stellatum in triginta sex mille mouetur

Saturnus spera annos per triginta reuoluit

Jupiter et duodecim. implet mars anno secundo

Sol princeps inter alios anni cursum retinebit

Venus et mercurius tot implet quasi dies

Infimum luna tenens mensis motu sibi sumit

Et autem nobilis est. quia est capacissima omnium figurarum. Et quia mundus multa continet tam visibilia quam invisibilia ideo talis figura fuit ei commoda

Et huc autem mundus diuiditur principali sui diuisione in duas partes hoc est in duas regiones etheream. scilicet clementarem. Et theocraticam que quia essentia a philosophis appellatur habet primo primum et supremum celum. scilicet imperium secundum theologos.

Item mundus habet figuram suam admodum nobilioris figure que rotunda est figuram habet ut probantur omnes mathematici. Et

De quattuor elementis

et illud est immobile. et in eo electi in eternum cum deo habitabunt secundum tenorem fidei nostre. Deinde cristallinū quod ab aliquibus nona spera dicitur que spera siue interpolatione siue intermissione die et nocte facit vnam reuolutionem hoc est circuit terram initium suum sumens in oriente et transiens per meridiem ad occidentem. Deinde ab occidente sub terra per angulum siue noctis recipit de se in orientem unde reuolutionis sue sumperat initium et complet cursum suum in vicenis et quaternis horis. Decima autē spera alias omnes secum rapit ab oriente ad occidentem quāuis prius motus stellarum sic ab occidente ad orientem. Octaua enim spera siue celum stellarum mouetur in centenis annis per vnum gradū per peribolū meum in almagesto suo et ergo in triginta sex milibus annorū complet reuolutionem suam propriam quā facit ab occidēte ad orientem. Saturnus in quolibet signo manet triginta mēsisibus et complet cursum suum in triginta annis. Iupiter vero per vnum annum manet in vno signo zodiaci et complet cursum suum in duodecim annis. Sol in anno vno. Venus in tricenis et quadraginta octo diebus cursu suū perficit. Mercurius in tricenis et sexaginta diebus. Luna in viginti septem diebus et octo horis cursum suum implet.

Capitulum nonum de quattuor elementis

Terra petens mediumque inter elementaque centrum

Et foram celi sperā ornatque suam

Non quadratam sed rotundam continet formam

Stelle in occasum probant tendentes ab ortu

Proxima res maior ea que a longe videtur

Non in stellis apparet vapor nisi resistat

Nonnequam spera circūscribit concauum aque

Aquam aer. et ipsum ignis hec elementa

Que quattuor essentie seu mortalium spera

A philosophis edocis probata ac vere

T Notandū q̄ terra ē in medio firmamētū tanq̄ centrum in
circulo equaliter distans ab oibus p̄tibus celi z h̄as figuram
spericā sicut celū Et hoc p̄bat p̄ stellas. que q̄dē stelle ex oib⁹
celis vidēt a nob⁹ in vna z eadē quāritate siue magnitudine q̄
nō esset si terra ī vno loco mag⁹ ad celū appropinquet q̄ ī alio
T S̄z q̄ stelle maioris quāritat⁹ nobis apparet existētes in
orientē vel occidētē Hoc cūenit p̄pter mediū nō depuratū sc̄z
p̄ vapores a terra in aere⁹ eleuatos. sicut denarius piccus in
aqua q̄ maior in ea aqua quā extra ip̄am apparet Sic ḡ cla-
re apparet terrā c̄rotundā z in medio firmamenti locatā. non
quadratā nec planā existētē. q̄ si sic tūc recipet cōliter influē-
tiā celi z stellarū ex oibus p̄tibus celi. q̄ āgulus ille ipsius ter-
re q̄ magis accideret ad firmamentū. influxu celi z astroꝝ r̄a-
gis subesset **T** S̄z q̄ terra nobis plana videtur facit nimia
magnitudine ei⁹ quo ad aspectū nostrū. q̄ tñ magnitudo ter-
re ad firmamentū siue ad celū nulla est vel potius minimi cu-
iusdā puncti ad maximū circulū. q̄ minima stella in celo visa
tamē notabilis. multo maior est q̄ tota terra exceptis luna et
mercurio q̄ minores sunt in quāritate quā ip̄a terra Sol em̄
est centies z sexagesies series maior tota terra. sic⁹ Tholome-
us docet z demonstrat firmissimis demōstratōnibus in q̄nta
diciōe libri sui almagesti maioris Et ip̄a terra ē frigida z sicc-
ca naturaliter z eā spera aque circūdat modica tñ pte eius ex-
cepta z hoc factū est a dño deo p̄pter cōseruatōem vite aialiu
terrestriū q̄ in aquis viuere nequūt **V**oies em̄ z iumēta terre
vt cōstat in aquis viuere non p̄nt Et ip̄a aqua est frigida z hu-
mida z subtilius elementū quā terra **A**er insup circūdat aquā
q̄ est calidus z hūidus z subtilior q̄ aqua **I**gnis vltimo spe-
rā aeris circuit z est calidus z siccus z inter oia elemēta subti-
lius z nobilius est elementū ignis cuius sperā luna circūscri-
bit hoc est spera lune vt prius dictū est Et hec quatuor elemē-
ta dicta dicūtur q̄ tuor essencie siue quarta essentia vt aliq̄ dis-
cunt siue sperē generabiliū z corruptibiliū. q̄ elemēta inter se
quo ad partes suas generātur z corrūpūt sicut d̄t **A**ristoteles
in sc̄do de generatōe et corrūptōe **Q** ex vno pugillo terre
sunt decē ptes aque z ex vno pugillo aque siue ex vna pte aq̄
sunt centene ptes aeris z ex vna pte aeris sunt millene ptes
ignis Et sperē planetaꝝ z stellarū dicūtur sperē ungenerabili

De situ firmamenti et de

um incorruptibilem.

Capitulum decimū de situ siue positura firmamenti atq; de equinoctijs ⁊ solsticijs.

Mobile continue mouetur cardine bino

Supremus ad austrum nobis occultus eterne

Alter custodit vsam. arcticus est vocitatus

Lingitur ⁊ zona cclūq; corusacionis

Queq; diem equat ac noctem simul in boris

Orbis signorum quā per medium diuiditq;

Principiū arietis ac libe testificantur.

Et equinoctio cedit ad noctē caput cancri

Et ad meridiem caper bis solsticia danrur

Hec qua tuor dicta sunt cardinalia signa

Ordo signorū talis in celo est situatus

Est aries. taurus. gemini. cancer. leo. virgo

Libra scorpioq; sagitt. caper anfora piscis

Sub quibus erraticæ nec non fixe moueantur

Indies errantes obuiam mutuo aspicientes

Et quorum motu continue q; aura mutatur

Hunc cedit ad pluuiam ventū nunc ad claritatem

ternis horis vnam reuolutionem perficiens

Arcticus quidem polus ē circa vsam maiorē celestē ⁊ ille polus semp a paret nobis ⁊ sūt stelle vicine ipsi polo arctico.

S; antarcticus est ille qui nobis est invisibilis ⁊ sempiternè occultatiōis ⁊ d; antarcticus quasi positus orra polū arcticū.

Hic tñ polus antarcticus est appellatus sup̄mus polus auro-ritate Aristotelis. qm̄ caput bois imaginarij qd̄ quidē caput sup̄rema ps bois exstitit ⁊ tñ meridiem respicit ⁊ pedes septentrionē respiciūt Et manus dextera orientē. ⁊ sinistra occidentem Un̄ tali rōne polus antarcticus d; cē polus superior. Et

Horā
dū est
q; pri-
mum
mobis
le siue
nouūz
celū cō-
tinuēz
vni for-
miser
moue-
tur ob
oriēte i
occidē-
tem sit
p du o
os pos-
los
mūds
sc; arc-
ticuz i
vicinis
⁊ quā

Equinoctijs et Solsticijs

Polus arcticus polus inferior Ab eisdem predictis duobus polis distat quodam circulus ex oibus partibus suis equaliter per nonaginta gradus. quod circulus vocat a philosophis angulus primus mobilis siue circulus equinoctialis et alio nomine equator diei. Item alio nomine circulus equidialis. que circulus zodiacus siue orbis signorum in duobus locis interfecat. Scilicet apud principium arietis et apud principium libere que duo signa coniungunt circulum equinoctiale Et una medietas zodiaci tendit ad septentrionem et in illa medietate sunt hec sex signa. scilicet Aries Taurus Gemini Cancer Leo Virgo. et hec sex signa dicuntur signa septentrionalia. Et principium cancri remouet ab equinoctiali fere per vicenos et quatuordecimos gradus Alia vero signa per maiorem distantiam Alia autem medietas zodiaci declinat ad meridiem. et in illa sunt hec signa scilicet Libra Scorpius Sagittarius Capricornus Aquarius et Pisces que meridionalia signa dicuntur ab astronomis Et principium capricorni tantum distat versus meridiem ab equinoctiali quantum principium cancri. quoniam hec duo signa opponuntur

E Item hec quattuor signa. scilicet Aries Cancer Libra et Capricornus dicuntur signa cardinalia id est principalia. quia cum sol intraverit in ea signa tunc mutantur tempora anni. hoc est qualitates et dispositiones anni. quia sole intrante primo minutum arietis tunc incipit ver et hoc fit circa festum gregori Et sole intrante primo minutum cancri incipit estas. Sed sole intrante primo minutum libere quod fit circa festum Lamberti tunc incipit Autumnus. Sed sole intrante primo minutum capricorni tunc incipit hyems Hoc magis sentitur in calidis regionibus ut sunt grecia et italia quam in frigidis regionibus ut sunt germania superior et germania inferior. et insule que sunt in plaga septentrionali. ut sunt bolandia. selandia. et scadria etc. Sol ei intrat cancrum circa festum Iulii et idem sol intrat capricornum circa festum Lucie Alia vero ex his signis dicuntur minus principalia. Et sub his duodecim signis mouentur planete ab occidente in orientem motu proprio. Ex quorum applicatione disponitur aura hoc est secundum naturam signorum et planetarum applicationum se ad signa Quia si signa fuerint ventosa. tunc inducunt ventum et sunt hec tria signa Gemini Libra Sagittarius

Si pluuiosa tunc pluuia excedat & si hec tria signa. cæcer. scor
pius. & pisces. & hoc sit fortius & efficacius si planete vëtosæ vel
pluuiosæ fuerit in ipis signis vëtosis vel pluuiosis & matie luna

Capitulū vndecimū de aspectibus planetarum necnon de eclipsibus solis et lune

Aspectus quinque sūt stellarum erraticarum

Primus & in signo gradu sit atq; minuto

Sextilis p signa duo sed quartus per tria distat

Ternus per quatuor p sex oppositus estq;

Rota sub ecliptica causa lunæ atq; solaris

Quæ lune eccentricusq; duas ptes diuidit ad

Primam intersectio caput. altera cauda vocatur

Ad quas si luna soli iungatur & inde

Dec radios offuscat solis visui quoq; nostro

Ex hinc eclipsim patitur sol non luce carena

Totus si niger est. non dicitur vniuersalis

Est corpus maius terre lune quoq; minus

In bis cū luna sit plena nigredine fusa

Impedit vmbra etenim terre radios solares

Ut non illuminent. fuerit si luna totalis

Hanc caret lumine sic est mundo vniuersalis

etiam est sciendū q; coniunctio aliquorū planetarū non dicitur proprie a
spectus Rō illius est. q; aspectus planetarū nihil aliud est q̄
certa distantia signorū siue planetarū in signis. mō in cōiunctio
ne. planete nō distant s; iuncti sunt ut eodē signo & in eodē gra
du eiusdem signi. Nā dicit Guido bonarus in summa sua astro
logica Aspectus est certa distantia planetarū in duodeci signis
zodiaci. in quibus planete se notabiliter mutant & etiā impediūt
¶ Secundus ē aspectus sextilis q̄ planete distant a secul

Nota
dū est
q; q̄
q; lune
aspect
e pla
neraz
.prim^o
aspect
tus est
iunctio
tio. q̄
.ij. pla
nere in
vno si
gno et
in vno
gradu
coniū
gunt si
mul

Dic

De aspectibus planetarum

cem per sexaginta gradus. Hoc est per duo signa coelestia que sunt secundum tabulas Alfonso faciunt unum signum publicum

Tercius est aspectus quartus. quando planetae distant a se invicem per nonaginta gradus hoc est per tria signa coelestia

Quartus est aspectus trinus. quando planetae a se invicem distant per centum et viginti gradus Et hic aspectus meo iudicio vocabitur aspectus trinus quia tunc planetae distant per quatuor integra signa sicut dicitur textus. quod quatuor signa sunt scilicet scilicet per de duodecim signis zodiaci

Quintus aspectus siue applicatio est oppositio Et sic quando planetae a se invicem distant per centum et octuaginta gradus. id est per sex signa et vocatur hic aspectus. aspectus oppositus siue aspectus oppositionis siue etiam ipsa oppositio

Est autem sciendum ulterius quod zodiacus dividitur secundum latitudinem per medium per quadam imaginariam lineam quam linea ecliptica appellatur ab astronomis et sol semper sub illa linea ecliptica movetur et nunquam excedit eclipticam neque ab ea declinat Luna autem exit plures illam lineam eclipticam nunc ab ea declinando ad septentrionem. nunc vero ab ea declinando ad meridiem. nisi luna fuerit in capite vel cauda draconis. scilicet caput draconis et cauda draconis sunt due intersectiones duorum circuloz. scilicet ecliptice et deferentis lune quam deferens est eccentricus ipsius lune Cum ergo fuerit coniunctio solis et lune circa caput vel caudam draconis tunc contingit eclipsis solis. et hoc taliter. quia tunc luna interponitur quam est propinquior terre quam sol inter aspectum nostrum et radios solares. Et talis eclipsis solis si etiam fuerit totalis. hoc est si totus sol eclipsaretur. eclipsis tamen illa non apparet per universam terram sed tamen in vno vel in altero climate. et ratio illius est. quia sol ex tali eclipsatione non perdit lumen suum et ergo ad puncta extremales ipsius meridiem vel septentrionem radios suos pergit. Sed cum fuerit eorum oppositio in his locis capit et cauda draconis. tunc ut in plurimum luna eclipsatur Et hoc propter interpositionem terre. quam multo maior est quam luna. inter ipsam lunam et radios solis. quoniam luna caret lumine proprio sed illud quod habet ex sole recipit Ergo cum aliquid obstaculum interuenierit. sicut globus terre cum ipsa sphaera maris. tunc necessarium est ipsam lunam eclipsari Et cum eclipsis lune fuerit totalis. hoc est cum tota luna eclipsatur. tunc eclipsis lune est universalis per universam terram Ratio illius est. quia luna non habet aliud lumen quod ad nonnullas regiones septentrionales siue in orientem

De motu solis et lune

dionales p̄iciat Etiam q̄z vmbra terre maior est q̄z ip̄a luna
hoc est diamiter vmbre terre maior est diametro corp̄is lune
quare facile vmbra terre totam lunā offuscet ⁊ obscurat

Capitulum duodecimum de motu solis

Gregorius primū arietis vat. Thauri. ser. geminoꝝ **Notū**

Et p̄bi. intrat cancriꝝ leonis apost. sum ꝑ̄ginitatis **duz ē**

Alc libꝝ. scorꝑij lux. atq̄ sagitta eius dat **q̄ mo**

Lucia capri dicat aquarꝝ. sed sc̄bolaz ꝑ̄scis **tus so**

Introitū solis in signa hec syllabe monstrant **lis tall**

Verborum solis sc̄ire cupis culusꝝ diei **ter ꝑ̄**

Syllaba dicta gradum signi primū tibi monstrat **cedit**

re vnū ꝑ̄transit in zodiaco ꝑ̄prio motu sc̄dm̄ successionē signo **oī em̄**

rū ⁊ h̄ motus solis vocat̄ mediꝝ morꝝ ⁊ de illo fit in textu mencio **die ḡa**

Et in diebus ꝑ̄scriptaz syllabaz sol intrat signa zodiaci **duz se**

Ita q̄ in illa syllaba gre. sol intrat primū gradū arietis Et in

secūda syllaba. s. go. sol est in sc̄do gradu arietis Et in tercia syl

laba. s. ri. sol est in tercio gradu arietis. ⁊ hoc idē intelligendum

est de ceteris signis **E**t ergo quotiēs sc̄ire desideras motū

solis ꝑ̄sidera syllabā ꝑ̄cedentē primā in his ꝑ̄sibus in distan

tia nūcrali ad syllabā tui diei ꝑ̄positi. excepto cancroꝝ quot in

ter medie syllabe cū dictꝝ syllabis fuerint tot gradus signi illiꝝ

sol ꝑ̄trāsuit Verbi grā in illa syllaba tui c̄siotiani. s. nat. gor. ⁊c.

Si motū sc̄ire cupis ip̄ius solis tūc prima syllaba imediate ꝑ̄

cedēs in ꝑ̄sibꝝ hanc syllabā sum. circa quā sol intrat ꝑ̄gine. ⁊ nat

est vicefima q̄rta syllaba ab ea syllaba ꝑ̄deā ḡ in ip̄so die n̄cti

uitatis **D**arie sol est in vicefimo quarto gradu virginis

Capitulum terciūdecimū de motu lune

Li. bi. math. cta. sen. ius. ni. be. do. vm. re. si. cat. mas **Sciē**

In scriptis syllabis radix Lune iniciatur **duz ē**

Signi lune factos initium capit anni **q̄ i pri**

Numera ad ꝑ̄positam syllabam tue diei **mo ꝑ̄**

su pos
nū tue

De motu lune

Signa a radice numerces ordine Iniciando	sylla
Aquea tu tripla, cetera in numerandoq; dupla	be die
Quando girū complent iterum tunc renumerentur	rum. f
Ab xristi quadrin milleno natiuitate	quib ⁹
Sex z octuagin facies ter scorpq; notat	radix
Ex his radicem declarent anni futuri	lune q;
	ad sig
	nū ino
	choat

hoc ē in qb⁹ radix signi ipsius lune inchoat. Et sic ab eadē ra-
 dice signi inchoado primo nūerent syllabe in *Lisio*iano ad a-
 liquē diē tibi ppositū. z hoc sp fiet a syllaba pria q; in p̄in eadē
 syllabā notata pcedit. Habito igit nūero syllabarū in *Lisio*ia-
 no ipse syllabe in digitis nūerent. z ipa die signa zodiaci nūerē-
 tur p iuncturas digitorū sicut fit in *Lisio*iano. a radice signi in-
 choando scōm recitū ordinē eorū pcedēdo a priorib⁹ ad poste-
 riora signa. Ita tñ q; signa aquea triplent z s; bec tria signa
 aquea. s. *Cancer* *Scorpius* z *Pisces* Et talia signa zodiaci
 duplent. z sic nūerando in iunctura digiti tui ppositi inuenies
 signū lune. hoc signū in quo ē luna tñc t̄pis Et r̄trū sit prima
 eius facies an secūda an t̄rcia Exēpli grā Anno dñi 1468
 illa syllaba crux in *Lisio*iano. cū voluero scire motū lune Ale-
 spice aduersus vicē ad syllabā in *Lisio*iano. q; pcedit tā dictaz
 et ipa est. vii. nūc nūerabo ab illa syllaba vicē ad illā syllabaz
 crux vt sic nūerando vii. sep. ba. ber. zc. z sunt vndecim syllabe
 Ergo iā in istis iuncturis digitorū nūerabo facies facies signorū.
 Initū a radice signi accipiēdo. Et qz āno p̄dicto t̄rcia facies
 scorpionis est radix signi ipsius lune. tñc ab ea initiādo pcedā
 sic in numerando *Scorpius* *Sagittarius* *sagittarius* *Ea*
pricornus *capricornus* *Aquarius* *aquarius* *Pisces* *pisces*
pisces *Aries* zc. ergo illa syllaba crux. luna erit in prima fa-
 cie arietis. Et radices signorū in lune. p alijs annis taliter ma-
 nifestabuntur tibi

E Numerando syllabas ab vltima syllaba incipiēdo. s. mas. vt
 sic. mas. mo. do. nat. steph. io. pri. co. me. sil. ti. Ipsam syllaba-
 bam ci. primam noui anni inclusit. z hec syllabe sunt vnde-
 cim. Numerando ergo a radice signi *Lune* et veniet mia
B h

De Oppositōe et cōiunctiōe Solis ⁊ Lūe

hi prima facies arietis pro anno 1487 ad primā syllabā scz tū
 que erit radix p eodem anno. scōa facies leonis p āno 1488

Capitulū. xiiij. de pūctiōe ⁊ oppōe solis ⁊ lune

1	2	3	4	5	6	Nota q̄i tri b ^o pū ctis ꝑ sibus sūz des cem et nonēz decōes ⁊ quif nume ruz ꝑ licū ^o diei in mense Janu ario notat Und:
19	8	27	16	5	24	
Hod. octo. vigint sep. sed. quinqz. vigintiquattuor						
7	8	9	10	11	12	
13	2	21	10	29	17	
Tres. duo. vigin. vn. decem. vigin. no. septe. septe						
14	15	16	17	18	19	
26	15	3	22	12	30	
Vigin. sex. quind. tria. vigin. du. duod. triginta						
Decem et nouē sunt prescripte dictiones						
Et harū numerus Lune ciclū manifestat						
Et de se quotāqz die. in qua luna nouatur						
Prima fit in Jano que radix totius anni est						
Ad quam vigin. nouem tribuas qz dies tu						
Cum horis duode. lunā sequenter habebis						
Adde dies quindecim lunam sic concipe plenam						

nod signat decimū ⁊ nonū diē Januārij. octo signat octauum
 diem Januārij Extendit aure^o nūmerus ad decē nouē ānos.
 ⁊ sic vnaqueuis dicitio deseruit p aureo nūero. vt nod defuit
 qñ vnū habemus p aureo nūero Octo qñ duo Vigin. septe
 qñ tria ⁊ sic deinceps Et. sic cōndunt primā pūctiōnē in Ja
 nuario. q̄ est radix. oim aliaꝝ pūctiōnū solis ⁊ lune in alijs mē
 sibus anni. Exēpli grā Anno 1468 volo scire pūctiōnē solis
 et lune tūc aspiciā aureū numerum. ⁊ inuenio quinqz p aureo
 numero. q̄ dñta decō in ordie ꝑsuū oñdit mibi diem pūctiōis
 et est quinta dies Januārij

Et Item anno saluatoris nostri 1487 aureus nūmerus est sex
 q̄ sexta dicitio primi ꝑsus oñdit mibi primā pūctiōnē in Ja
 nuario et est vicesimus quartus dies. hoc est in vicesima quar
 ta die Januārij est prima coniunctio.

De nominibus mensium

C Si, ad sequentes diuisiones habere volueris. sic addā semper ad unāquāque diuisionē viginti nouē dies et duodecim horas

C Si pro oppositionē solis et lune habere volueris sic addā ad quālibet diuisionem quindecim dies. Numerum autem dierum accipiam secundum Lilioianum

Capitulū .xv. de nominibus mensium

Januarius february martius aprilis maius iunius

Ja. fe. mar ap. ma. iu.

Julius augustus septēber october nouēber decēber

iul. aug. sep. oc. no. de

Januarius february martius aprilis maius iunius

A dam. de. ge. bat. er.

Julius augustus septēber october nouēber december

ga. ci. iul. a. dri. ter

Aprilis iulius september etq; nouember

Di trīginta dabunt. unū reliqui sup addunt

Insuper octovigint q; dies february ille

Li. bri. mar. april. p. bil. sig. nic. iul. pe. egi. remi. vii. de.

na duodecim mensiuū notant vt Ja. notat ianuariū. et fe. february
ariū et c. Secundus plus ostendit ferias ad pcedentē diem cuius
iusius mēsis Alij tres enumerāt dies quot vnusquisq; hz mē
sis vsualis Sed postremus versus oñdit qui plus de Lilio
iano deseruiūt alicui mēsi Ex hoc patz q; in isto capitulo dou
centur principaliter tria. Primū est. s. quot s; mēses in anno.
Secundū. s. que sit feria cuiuslibet mēsis. Tercū. s. quot die
es habeat sicut dictū est quilibet mēsis. **C** Lū igit volueris
scire primā feriā alicuius mēsis hoc ē qua die mēsis inchoet
an dñica die an scda feria an tercia et sic de alijs. Tunc primo
nūerabis vsq; ad illū mēsem inclusiue incipiendo a primo ar
ticulo indicis signando articulū. Secdo nūerabis istū plus
A. dam. de. gebat et c. in quolibet articulo ponēdo vnā syllabā
vsq; ad mēsem illū cuius feriā queris. Tercio considerabis lit
terā dñicā et in respēcū illi⁹ priāz feriā cuiuslibet mēsis iuētes

Nota *Junius*

duz q

in illo

primo

versa

nomi

De Calendis. Nons et idibus

Capitulum. xvi. de calendis nons et idibus

Januari⁹ Februari⁹ Marti⁹ Aprilis Mai⁹ Junius
19. 4 16. 4 17. 6 18. 4 17. 6 18. 4
Tradēs quādo reficis sedule refugiū scādis
Iulius August⁹ Septēber October Nouēber Decēber
17 6 19 4 18 4 17 6 18 4 19 4
Rursus tandē scandere refutans sodalē tōdere

Octo dat et idus mensis generaliter omnia

Constat autē quod ad inueniendū calendā nonas et idus cuiuslibet
mēsis scire debes quod in istis prescriptis sunt duodecim decōes. duo
decim mensibus anni deseruientes. Ita quod hec dictio si tradens
correspondat Januario. et quā. februario. et reficis. marcio et c.
In quibus decōibus debent notari solū prime duellē primarū dua
rā syllabarū alicui⁹ decōis ex his predictis. ita quod prima littera prime
syllabe decōis deseruiat calendā Et secūda littera secūde syllabe
eiusdē decōis correspondet nonis. Item. scilicet quod quora prima littera dicti
onis in ordine alphabeti fuerit. tot talis mēsis calendā habe
bit. cui quidē mensi talis decō correspondet Sic et nonas prima
littera secūde syllabe eiusdē decōis representat Et per idibus ē vnus
modus generalis. quod in oibus mensibus octo sunt idus. et quod si
prima dies cuiuslibet mensis dicitur calendā per se. Post calendā
sequitur nonē Et si mensis aliquis habeat quattuor nonas.
tūc dices quarto nonas mensis. Deinde tercio nonas. Post
hoc pridie nonas. et postremo nono per se. Deinde post nonas
in oibus mensibus sequuntur idus Et dices si mensis aliquis ha
beat decē nouem calendā decimonono calendā. si octodeci
m calendā. tūc dices decimo octauo calendā et sic deinceps
Ad inueniendū ergo aliquē diē an sit calendā vel nonē vel
idus tūc nūcra bis primo Cisterianū vsq; ad illū diē et postea
operaberis vt supra dictū est in hoc presenti capitulo. Item nonē
et idus sunt per illius mēsis in quo stant notare et scribere Et calē
de semper sunt mēsis subsequētia et ab ipso denominātur dices
decē sic. tercio calendā Martij vel quarto calendā Aprilis
Octo calendā per se sunt illius in quo ponuntur.

De Angarijs quattuor temporibus
Capitulum . xvij. de initijs temporum anni

Uerpetro datur. estas ex inde sequetur

Hanc dabit urbanus autumnū simpborianus

Festum clementis caput est hyemis venientis

CIn hijs sibus fm regulaz vulgaris bolm habent initia
quatuor tpm ani **S**z astronomi dicunt vt supius tactū est qz
incipit sole intrante primū minutū arietis z estas incipit sole
intrāte primū minutū cancri. sz autumnus incipit sole intrāte. i. e.
minutū libie Postremo vero hyems incipit sole intrante pri
mum minutum capricorni

Capitulū vltimū de angarijs quattuor tpm

Affectant temporum feriam ieiunia quartam

Postqz diem. crucis. lucie. cinerū. quoqz. penthe

CSciendū ē qz in quartis ferijs primis p^o festa pscripta in
sibus. i. post diē Crucis Cinerū Lucie z Penthecostes. iei
unia quattuor temporū. sz obseruanda Et si aliqđ p dicitū fe
stoz ceciderit in quartam feriam tūc quartam feriam postpo
ne et ieiunia in sequenti quarta feria

CEt ecclesia instituit ieiunia quattuor tpm Primū in vere
qz sicut tñcoia virent z florent. ita etiā in nobis virere debent
opa p̄curum z eradicari motus carnales qz tunc magis fortes
sunt in boie Secundū in estate vt simus vere feruētes in cha
ritate dei z proximi Tercū in autūno vt in nobis fructus bo
norum operum fructificent Quartum in hyeme qz tunc folia
de arboribus fluunt z herbe moriūtur in agris. ita z in nobz
debent mori vicia z superfluitates

Incipit aduentus dñi sab. post Katharine

CSnia versus est qz aduentus dñi incipit in sabbato scz in
vespere sabbati post Katharine qz si festum Katharine fuerit
in die sabbati tūc aduentus domini incipiet sabbato proximo
sequenti festum Katharine.

Explicit Compositus Cracouiensis Anno natiuitatis
dñice qngentesimoprio Decimo Martij vicesimo quinto

1787

John Adams to the Continental Congress
Sept. 17 1787

Dear Sir

I have the honor to receive
yours of the 15th inst. and
am glad to hear that you
are still in the enjoyment
of good health. I am
at present in the same
situation, and hope to
be able to attend the
Congress in person.

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
John Adams

Astronomia

1. univ.

2. Lips

I. 71

